

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

Pismo wysłano
dnia 21. 01. 2015

04380514

LPO- 4112-004-01/2014
S/14/009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S/14/009 – Wykorzystanie środków publicznych przez Stowarzyszenie „Dolina Noteci” ze szczególnym uwzględnieniem aspektów organizacyjnych i gospodarki finansowej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Joanna Jóźwiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92856 z 20 października 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie „Dolina Noteci” ul. Notecka 28, 64-800 Chodzież („Stowarzyszenie”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Salwa, Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Dolina Noteci” w Chodzieży („Prezes”)¹. (dowód: akta kontroli str. 3-26)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie² sposób wykorzystania środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 na funkcjonowanie Stowarzyszenia, jako Lokalnej Grupy Działania, w zakresie gospodarki finansowej i płacowo-kadrowej.

Ocenę negatywną uzasadniają stwierdzone nieprawidłowości opisane w dalszej części wystąpienia, polegające w szczególności na:

- 1) nieprzestrzeganiu zasad reprezentacji Stowarzyszenia przy zawieraniu umów cywilnoprawnych i umów o pracę,
- 2) zatrudnieniu pracownika biurowego z pominięciem procedury naboru ustalonej w Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 3) nieterminowym regulowaniu składek na ubezpieczenie społeczne i zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- 4) niezgłoszeniu do ubezpieczenia społecznego osób zatrudnionych na umowę zlecenia,
- 5) realizowaniu wypłat wynagrodzeń przed terminem zakończenia realizacji zlecenia lub w zaniżonej wysokości,

¹ W okresie objętym kontrolą NIK (1 stycznia 2011 r.) funkcję Prezesa Stowarzyszenia pełnili: Julian Hermaszczuk od 20.11.2008 r. do 1.07.2011 r., Roman Łochowicz od 1.07.2011 r. do 31.12.2011 r., Eugeniusz Koczorowski od 1.01.2012 r. do 26.03.2013 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- 6) nieaktualizowaniu na bieżąco polityki rachunkowości Stowarzyszenia, która nie spełniała wymogów ustawy o rachunkowości,
- 7) niesporządzeniu na koniec roku obrotowego 2011 i 2012 wydruków ksiąg rachunkowych za te lata, lub nieprzeniesieniu ich treści na informatyczny nośnik danych, w sytuacji, gdy należało przechowywać je w siedzibie Stowarzyszenia przez okres pięciu lat,
- 8) nierzetelnym prowadzeniu ksiąg rachunkowych w zakresie rozrachunków z tytułu wynagrodzeń z pracownikami oraz rozrachunków z tytułu udzielonych zaliczek pracownikom,
- 9) udzielaniu zleceniobiorcom i pracownikowi biura zaliczek na poczet wynagrodzeń bez zabezpieczenia możliwości dochodzenia ich zwrotu w trybie pozasądowym oraz nieterminowym rozliczaniu udzielonych zaliczek,
- 10) bezpodstawnym przeniesieniu na przychody finansowe zobowiązań Stowarzyszenia z tytułu niespłaconych trzech pożyczek udzielonych przez osoby fizyczne,
- 11) uwzględnieniu w rozliczeniach środków z PROW kosztów wynagrodzeń w wysokości przekraczającej limit, do wysokości którego koszty te można było uznać za kwalifikowane³ oraz kosztów wynagrodzeń pracownika biura, który został zatrudniony bez stosowania procedury naboru pracowników, ustalonej w Lokalnej Strategii Rozwoju.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Funkcjonowanie Stowarzyszenia w aspekcie organizacyjno-prawnym

Opis stanu
faktycznego

Stowarzyszenie, jako Lokalna Grupa Działania funkcjonuje od 6 lutego 2009 r. Biuro Stowarzyszenia mieści się w pomieszczeniu wynajętym od Gminy Chodzież, znajdującym się w budynku Urzędu Gminy. W latach 2011-2014 Stowarzyszenie liczyło odpowiednio 61, 67, 61, 65 członków, w tym w latach 2011-2012 r. jego członkami było pięć, a od 2013 r. – sześć gmin. Składki członkowskie za 2011 r. zostały opłacone przez wszystkich członków, a za lata 2012-2014 składki opłaciło odpowiednio: 23, 32 i 27 członków. Członkowie pięcioosobowego zarządu Stowarzyszenia, 15-osobowej Rady i pięcioosobowej komisji rewizyjnej spełniali wymogi kwalifikacyjne ustalone w § 15 ust. 6 Statutu, posiadając wykształcenie wyższe lub średnie oraz ukończone szkolenie lub kurs z zakresu rolnictwa albo rozwoju obszarów wiejskich. Nie stwierdzono, aby te same osoby wchodziły w skład więcej niż jednej z władz Stowarzyszenia. Radę tworzyło czterech członków reprezentujących sektor publiczny, dziewięciu reprezentujących sektor społeczny i dwóch reprezentujących sektor gospodarczy. Stowarzyszenie prowadziło rejestry uchwał podjętych przez organy w latach 2011-2014 oraz gromadziło protokoły z posiedzeń tych organów (w dokumentacji Stowarzyszenia nie było protokołu komisji rewizyjnej i Rady z 2011 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 217, 224, 314, 363-380, 733, 799-802)

Do zaciągania zobowiązań finansowych przekraczających 10 tys. zł upoważnieni byli prezes i skarbnik, działający razem. Do podpisywania umów z dyrektorem

³ Limit kosztów wynagrodzeń uznanych za wydatki kwalifikowane został ustalony w przepisach § 3 a ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - Dz. U. Nr 103, poz. 660 ze zm. (dalej „rozporządzenie w sprawie warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy na funkcjonowanie LGD”).

i pracownikami biura był upoważniony samodzielnie prezes. Spośród ośmiu umów z pracownikami biura, jedna została zawarta przez wiceprezesa działającego samodzielnie, jedna przez członka zarządu działającego samodzielnie oraz jedna przez skarbnika i wiceprezesa działających razem. Umowy o świadczenie przez czas nieokreślony usług księgowych (z 2011 r. i 2012 r.), skutkujące zobowiązaniami finansowymi Stowarzyszenia w wysokości powyżej 10 tys. zł, w jednym przypadku zawarł prezes samodzielnie, a w drugim osoba, która została powołana na prezesa Stowarzyszenia dopiero po dwóch dniach od daty jej zawarcia.

(dowód: akta kontroli, str. 3-4, 40, 46, 49, 217, 362, 491, 532, 566, 576, 582, 603, 606)

Kontrolą NIK objęto sprawy kadrowo-płacowe Stowarzyszenia za lata 2011 i 2013. W 2011 r. w biurze Stowarzyszenia, obsługującego Lokalną Grupę Działania (LGD) zatrudnione były cztery osoby, a w 2013 r. pięć osób. Koszty wynagrodzeń tych osób zostały sfinansowane ze środków unijnych w ramach Umowy przyznania pomocy z PROW⁴. W 2011 r. osoby wykonujące czynności dyrektora biura LGD i księgowej były zatrudnione na podstawie umowy zlecenia, a pracownik obsługujący biuro i specjalista ds. wdrażania osi 4 Leader na podstawie umowy o pracę. W 2013 r., na stanowiskach dyrektora biura LGD, pracownika biurowego, pracownika ds. administracji i promocji oraz pracownika ds. Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) zatrudnione były osoby na podstawie umów o pracę. Pracownikom biura LGD zwolnionym z pracy w każdym przypadku zostały wydane świadectwa pracy. Trzech spośród czterech pracowników biura LGD, wobec których Stowarzyszenie było zobowiązane zastosować procedurę naboru określoną w pkt 1.5.6. LSR, zatrudniono z zastosowaniem tej procedury.

(dowód: akta kontroli, str. 39-40, 491-500, 527-535, 556-606)

Wysokość wynagrodzeń wypłaconych osobom zatrudnionym w biurze LGD w 2011 r. i w 2013 r., poza jednym przypadkiem, była zgodna z ustaloną w umowach. Jednemu z pracowników biurowych za okres od 1 stycznia 2013 r. do 19 marca 2013 r. wypłacone zostało wynagrodzenie w wysokości niższej niż wynikająca z umowy. Od wypłaconych wynagrodzeń pracownikom zatrudnionym na podstawie umów o pracę naliczone zostały i odprowadzone zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Od wynagrodzeń z tytułu umów zleceń wypłaconych w 2011 r. naliczone zostały i odprowadzone tylko zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i na ubezpieczenie zdrowotne. Stowarzyszenie nie dysponowało danymi o istnieniu okoliczności, które zwalniałyby z obowiązku zgłoszenia tych pracowników do ubezpieczenia społecznego, a następnie naliczenia i opłacenia składek. W 2013 r. składki na ubezpieczenie społeczne i na zaliczki na podatek dochodowy Stowarzyszenie odprowadziło terminowo.

(dowód: akta kontroli, str. 39, 498, 532, 559, 563, 565, 567, 571, 575, 607-715, 717)

Stowarzyszenie, wobec członków nieuiszczających składek członkowskich nie podejmowało działań określonych w postanowieniach § 12 ust. 1 lit c Statutu, w brzmieniu obowiązującym od 7 listopada 2013 r., polegających na wykreśleniu. Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że zapis ten miał przede wszystkim zdyscyplinować członków i po części cel został osiągnięty, gdyż niektórzy członkowie zaczęli na bieżąco opłacać składki. Na walnym zebraniu członków 22 lipca 2014 r. uzgodniono, że zarząd wykreśli każdego członka, jeżeli składka nie zostanie ostatecznie uregulowana do dnia 1 marca 2015 r.

(dowód: akta kontroli, str. 224, 359)

⁴ Umowa przyznania pomocy nr 00066-6932-UM1500009/10 w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zawarta 28.01.2011 r., dalej „Umowa przyznania pomocy z PROW”.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że osoby zatrudnione w biurze LGD korzystały z samochodu prywatnego do celów służbowych na podstawie umów o używanie samochodu dla tych celów, sporządzonych na nieaktualnym wzorze, w którym (w postanowieniach § 4 i § 9) zostały przywołane przepisy rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 26 marca 1998 r.⁵, uchylonego 1 stycznia 2002 r. i Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 25 czerwca 1996 r.⁶, uchylonego 1 lipca 1998 r.

(dowód: akta kontroli, str. 723-726)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Stowarzyszenia w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzone zostały następujące nieprawidłowości:

1) Działaniem niezgodnym z postanowieniami § 18 ust. 5 Statutu było zawarcie z naruszeniem określonych tam zasad reprezentacji Stowarzyszenia, dwóch umów na świadczenie usług księgowych na czas nieokreślony, skutkujących zobowiązaniami finansowymi przekraczającymi 10 tys. zł. Również trzy umowy z pracownikami biura zostały zawarte przez osoby nieuprawnione do zawierania tego typu umów w myśl § 10 Regulaminu Zarządu Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli, str. 3-4, 46, 49, 219, 362, 532, 566, 582)

Prezes Stowarzyszenia w okresie od 20 listopada 2008 r. do 1 lipca 2011 r., Julian Hermaszczuk powyższą sprawę wyjaśnił błędem i niedopatrzaniem, Prezes kontrolowanej jednostki w okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Leszek Łochowicz - brakiem wiedzy o tym zapisie w Statucie, a Prezes jednostki w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 26 marca 2013 r. Eugeniusz Koczorowski - przekonaniem, że zapis w Statucie dotyczył wyłącznie kredytów bankowych. Ponadto, Eugeniusz Koczorowski, zawarcie umowy z biurem rachunkowym w imieniu Stowarzyszenia, pomimo, że w dacie jej zawarcia nie był jeszcze prezesem, wyjaśnił tym, że nie zwrócił uwagi na wskazaną w tej umowie datę jej zawarcia.

(dowód: akta kontroli, str. 316, 320, 324)

2) Zleceniobiorcy wykonującemu czynności dyrektora biura LGD w II półroczu 2011 r. zostało wypłacone wynagrodzenie w wysokości 16.080 zł, jeszcze przed datą zawarcia pisemnej umowy zlecenia. Umowa ta została zawarta 20 grudnia 2011 r., z mocą obowiązującą od 1 lipca 2011 r. Wynagrodzenia za wykonywanie czynności dyrektora biura LGD w sierpniu, wrześniu i grudniu 2011 r. (w wysokości łącznej 8.040 zł) Stowarzyszenie wypłaciło już w pierwszej połowie każdego z tych miesięcy. W ocenie NIK, były to działania niegospodarne, albowiem Zleceniodawca nie miał możliwości ocenić tego, czy zlecone czynności zostały wykonane w danym miesiącu prawidłowo. Zasada wypłaty wynagrodzenia po upływie miesiąca znalazła potwierdzenie w pisemnej umowie zlecenia (§ 3). Wynagrodzenia te do wypłaty zatwierdził ówczesny Prezes Stowarzyszenia Leszek Łochowicz, który wyjaśnił, że przedkładał mu do podpisu komplet dokumentów i nie zwrócił uwagi na daty wypłaty tych wynagrodzeń.

(dowód: akta kontroli, str. 325, 605-606, 650, 652, 658)

3) Z naruszeniem postanowień LSR w pkt 1.5.6., na stanowisku pracownika biurowego w 2011 r. była zatrudniona osoba, której nie wybrano w drodze otwartego konkursu. Stowarzyszenie zatrudniając tego pracownika z pominięciem procedury naboru w drodze otwartego konkursu nie spełniło jednego ze zobowiązań wynikających z umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR (dalej: „Umowa o realizacji LSR”), zawartej 26 czerwca 2009 r. z Samorządem Województwa (§ 5 pkt 12). Julian Hermaszczuk ówczesny Prezes Stowarzyszenia, który zatrudnił tego

⁵ Dz. U. Nr 41, poz. 239.

⁶ M.P. Nr 39, poz. 387, ze zm.

pracownika wyjaśnił, że był przekonany, iż LGD nie jest jednostką sektora finansów publicznych i procedury naboru nie muszą być przestrzegane.

(dowód: akta kontroli, str. 231, 318, 491, 498, 527)

4) Pracownikowi biura LGD, za okres od 1 stycznia 2013 r. do 19 marca 2013 r., zostało wypłacone wynagrodzenie w wysokości zaniżonej o 70 zł miesięcznie, w stosunku do postanowień umowy o pracę (w § 6). Ówczesny Prezes Stowarzyszenia Eugeniusz Koczorowski wyjaśnił, że wynagrodzenia naliczała księgowa z biura rachunkowego, a on tego nie zauważył i nie skorygował.

(dowód: akta kontroli, str. 322, 563, 607-611)

5) W ustawowym terminie⁷ Stowarzyszenie nie zapłaciło składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za marzec 2011 r. w wysokości 5.113,8 zł (opóźnienie 66 dni) i za czerwiec 2011 r. w wysokości 7.902,54 zł (opóźnienie 40 dni) oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych w wysokości 3.323. zł za czerwiec 2011 r. (opóźnienie 35 dni). W ocenie NIK było to działanie nielegalne i niegospodarne, gdyż skutkowało wydatkami Stowarzyszenia z tytułu kosztów egzekucyjnych, upomnienia i odsetek w wysokości ogółem 600,57 zł. Ówczesny Prezes Stowarzyszenia Leszek Łochowicz wyjaśnił, że nie miał wiedzy o nieterminowym opłaceniu składek na ubezpieczenie społeczne i zaliczki na podatek dochodowy za czerwiec oraz, że nie było środków na koncie Stowarzyszenia. Również brakiem środków, Julian Hermaszczuk, ówczesny Prezes wyjaśnił nieterminowo opłacone składki na ubezpieczenie społeczne za marzec.

(dowód: akta kontroli, str. 111, 117, 120, 318, 326, 684-707)

6) Niezgłoszenie zleceniobiorców wykonujących czynności dyrektora biura LGD i księgowej do ubezpieczenia społecznego oraz nienaliczenie, niepobranie i nieopłacenie w terminie składek na ubezpieczenie społeczne, było działaniem niegospodarnym i nielegalnym, naruszającym przepisy art. 36 ust. 2 i 4, art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgłoszenia zleceniobiorcy wykonującego czynności dyrektora biura do ubezpieczenia społecznego oraz naliczenia i pobrania zaległych składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości 8.444,52 zł Stowarzyszenie dokonało dopiero po upływie 23 miesięcy od daty powstania obowiązku ubezpieczenia, zamiast w ciągu 7 dni. Postępowanie w sprawie nieopłaconych składek od wynagrodzeń zleceniobiorcy wykonującego czynności dyrektora biura wszczął ZUS w Chodzieży. Skutkiem zaniechania zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego zleceniobiorcy wykonującego czynności dyrektora biura i zwłoki w opłaceniu składek była zapłata odsetek od zaległości w wysokości 1.808,44 zł. Kwota nienaliczonych, niepobranych i nieodprowadzonych składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń zleceniobiorcy wykonującego czynności księgowej wynosiła 2.936,52 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 636-683, 717, 727-732)

Niezgłoszenie do ubezpieczenia społecznego dwóch zleceniobiorców, ówczesny Prezes Julian Heramszczuk wyjaśnił przekonaniem, że zostali oni zgłoszeni do ubezpieczenia społecznego i, że składki od ich wynagrodzeń są opłacane. Leszek Łochowicz, ówczesny Prezes, niezgłoszenie do ubezpieczenia społecznego zleceniobiorcy wykonującego czynności dyrektora biura wyjaśnił brakiem wiedzy na ten temat i nie sprawdzeniem, czy obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego został zrealizowany.

(dowód: akta kontroli, str. 317, 325)

⁷ Dotyczy terminów ustalonych w przepisach art. 38 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 361, ze zm.), art. 47 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013, poz. 1442, ze zm.) i art. 87 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027, ze zm.).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Stowarzyszenia w skontrolowanym i opisanym wyżej zakresie.

2. Gospodarka finansowa Stowarzyszenia

Opis stanu
faktycznego

Zasady rachunkowości Stowarzyszenia zostały opisane w dokumencie pt. „Wewnętrzne zasady rachunkowości”, stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały zarządu z 2 marca 2009 r. w sprawie zasad (polityki rachunkowości). Wykaz kont księgi głównej i przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń na tych kontach stanowił załącznik nr 2 do tej uchwały. W załącznikach nr 3 i 4 zawarto odpowiednio wykaz kont pomocniczych i wykaz kont pozabilansowych. Konta pozabilansowe z załącznika nr 4 służyły do ewidencji kosztów finansowanych przez Stowarzyszenie ze środków unijnych otrzymanych w ramach umowy przyznania pomocy z PROW. Uchwałą zarządu nr 25/13 z 9 stycznia 2013 r. został wprowadzony nowy wykaz kont księgi głównej, kont ksiąg pomocniczych i kont pozabilansowych. Ponadto, w uchwale tej zatwierdzono program Rewizor GT do komputerowego prowadzenia ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2013 r., którego opis działania stanowił załącznik do polityki rachunkowości. W latach 2011-2012 do komputerowego prowadzenia ksiąg wykorzystywany był program LeftHand.

(dowód: akta kontroli, str. 27-38, 739-760)

W 2011 r. księgi rachunkowe Stowarzyszenia prowadziła osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia. W latach 2012 – 2014, do dnia zakończenia kontroli NIK, księgi prowadziły dwa biura rachunkowe (jedno przez cały 2012 r., a drugie od 1 stycznia 2013 r., do czasu zakończenia kontroli NIK). Stowarzyszenie nie zawiadomiło Urzędu Skarbowego w Chodzieży o prowadzeniu ksiąg rachunkowych przez te biura rachunkowe. Dopiero w trakcie kontroli NIK (27 listopada 2014 r.) zostało złożone zawiadomienie o prowadzeniu, poza siedzibą Stowarzyszenia, ksiąg rachunkowych od 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str. 39- 49, 717)

Wydruki ksiąg rachunkowych za 2011 i 2012 r. przechowywane w siedzibie Stowarzyszenia były niekompletne. Na księgi roku 2011 składały się wydruki sporządzone w listopadzie 2011 r. i w styczniu 2012 r. zestawień obrotów i sald kont syntetycznych i analitycznych za poszczególne miesiące tego roku i dziennika księgowania na tych kontach za okres 11 miesięcy - od stycznia do listopada tego roku. Wydruki dziennika księgowania na kontach syntetycznych i analitycznych za 2012 r. oraz zapisów na nich sporządzone zostały dopiero w trakcie kontroli NIK (13 listopada 2014 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 50-189)

Księgi za 2013 i 2014 r. przechowywane były poza siedzibą Stowarzyszenia, w biurze rachunkowym. Dla kontroli NIK przedłożono sporządzone 13 listopada 2014 r. wydruki zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych i analitycznych za 2013 r. i za I półrocze 2014 r. oraz wydruki z wyodrębnionej ewidencji księgowej środków unijnych z PROW za 2013 r. dla wniosków o płatność (V i VI etap), kontrolowanych przez NIK.

(dowód: akta kontroli, str. 50, 190-210)

Stowarzyszenie prowadziło ewidencję środków trwałych, w której według stanu na 31 grudnia 2013 r. ujętych było 7 przedmiotów o wartości poniżej 3.500 zł (w tym sprzęt komputerowy, drukarka, projektor, ekran i oprogramowanie). Przedmioty te były przypisane do użytkownika, którym był już pracownik Stowarzyszenia, zwolniony 28 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str. 211, 560)

W latach 2011-2013, Stowarzyszenie osiągnęło przychody w wysokości odpowiednio: 256 tys. zł, 184 tys. zł i 385 tys. zł. Źródłami tych przychodów były składki

członkowskie, środki unijne z PROW na funkcjonowanie LGD, darowizny i umorzone pożyczki od osób fizycznych. Stowarzyszenie w latach 2011, 2012, 2013 poniosło koszty w wysokości odpowiednio: 300 tys. zł, 215 tys. zł i 292 tys. zł, z tytułu działalności statutowej i administracyjnej, odsetek i prowizji od kredytów.

(dowód: akta kontroli, str. 328-334)

Kontrolą NIK objęto zapisy w dzienniku księgowych za 2011 r., 2013 r. i 2014 r., dotyczące rozrachunków z pracownikami z tytułu wynagrodzeń, wypłaconych zaliczek i pożyczek udzielonych Stowarzyszeniu.

W latach 2013-2014 rozrachunki z tytułu wynagrodzeń były księgowane na koncie 230 Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń. W 2011 r. zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, jak i ich wypłata były ujmowane na koncie 240 Pozostałe rozrachunki, przed uprzednim zaksięgowaniem tych rozrachunków na koncie 230.

(dowód: akta kontroli, str. 100-103, 107-110, 114-119, 121-124, 193, 200, 636-682, 762-763)

W 2011 r. osobom zatrudnionym w Stowarzyszeniu udzielone zostały zaliczki z przeznaczeniem na zakupy w łącznej wysokości 2.600 zł, które pracownicy ci rozliczyli do końca roku. Ponadto, zleceniobiorca wykonujący czynności dyrektora biura LGD zwrócił w 2011 r. (w listopadzie i grudniu) niewykorzystane zaliczki w kwocie ogółem 11.482 zł, które pobrał w latach 2009-2010. Zaliczkę w wysokości 5.050 zł zleceniobiorca pobrał na wniosek z 5 marca 2009 r. na zakup laptopa i programu księgowego. Zaliczki w wysokości 800 zł i 900 zł zleceniobiorca pobrał odpowiednio 25 maja 2010 r. i 17 czerwca 2010 r., na prowadzenie biura. Zaliczkę w wysokości 4.000 zł zleceniobiorca pobrał 25 marca 2010 r. na zakup materiałów biurowych. W treści przelewu dotyczącego zwróconej zaliczki z 16 sierpnia 2010 r. w wysokości 732 zł zleceniobiorca nie podał jakie było jej przeznaczenie. Zaliczka w wysokości 5.050 zł została pobrana w trakcie trwania kontraktu, który został rozwiązany 31 marca 2010 r. Zaliczki w wysokości 4.000 zł i 800 zł zostały pobrane w trakcie realizacji umów zlecenia, które były zawarte odpowiednio do 31 marca 2010 r. i do 31 maja 2010 r. Zaliczki w wysokości 900 zł i 732 zł zostały pobrane w trakcie realizacji umowy zlecenia, która była zawarta do 31 grudnia 2010 r. Rozrachunki z tytułu tych zaliczek były księgowane na koncie 234 Inne rozrachunki z pracownikami.

Ponadto, w trakcie 2011 r. dwóm zleceniobiorcom i pracownikowi biura wypłacono środki w wysokości ogółem 18.096,93 zł. Z kwoty tej, na wnioski tych osób o zaliczkę na poczet wynagrodzeń za miesiące X, XI i XII 2011 r., wypłacono 16.424,13 zł, a kwotę 1.672,8 zł, nieudokumentowaną wnioskiem o zaliczkę, wypłacono zleceniobiorcy wykonującemu czynności dyrektora. W tytule przelewu tej zaliczki podano: „zwrot wydatkowanych środków”.

Dopiero po dwóch miesiącach od wypłaty zleceniobiorcy wykonującemu czynności dyrektora biura zaliczki na poczet wynagrodzeń (w wysokości 6.782,40 zł), rozliczono w koszty wynagrodzeń. Pozostałe dwie zaliczki na poczet wynagrodzeń w łącznej wysokości 9.641,73 zł zostały zwrócone w 2011 r. (przez księgową w październiku, a przez pracownika biura w pięciu ratach w październiku, listopadzie i grudniu). Kwotę zaliczki w wysokości 1.672,8 zł zleceniobiorca wykonujący czynności dyrektora zwrócił na rachunek Stowarzyszenia po siedmiu miesiącach od jej pobrania, podając w tytule przelewu „zwrot środków z 17.03.2011 r.”. Rozrachunki z tytułu tych wypłat były ujmowane na koncie 240 Pozostałe rozrachunki.

(dowód: akta kontroli, str. 318, 719-721, 767-785)

Stowarzyszenie, na dzień 31 grudnia 2011 r. posiadało zobowiązania wobec osób fizycznych z tytułu zaciągniętych czterech pożyczek na łączną kwotę 92.000 zł.

Termin spłaty tych pożyczek minął 10 października 2008 r., 31 stycznia 2012 r. i 30 czerwca 2012 r. (termin spłaty dwóch pożyczek).

W 2012 r. została spłacona pożyczka w wysokości 19.000 zł, a dwie pożyczki zostały umorzone w części (w wysokości 18.500 zł). Umorzeń tych pożyczek dokonano na podstawie umów zawartych z pożyczkodawcami zmniejszających zobowiązanie Stowarzyszenia z tytułu niespłaconych pożyczek o 18.500 zł.

W dniu 31 grudnia 2013 r. pozostałe do spłaty trzy pożyczki na łączną kwotę 54.500 zł zostały przebiegowane na pozostałe przychody operacyjne. Pożyczki te były zaciągnięte na podstawie umów zawartych w 2007 r. (w sierpniu i październiku) oraz w maju 2008 r. W umowach tych nie został określony cel, na jaki pożyczki te zostały zaciągnięte, jak to miało miejsce w przypadku dwóch umów pożyczek zawartych w 2011 r.

Podstawą przebiegowania pożyczek na przychody była decyzja z 31 grudnia 2013 r. Zarządu Stowarzyszenia, w której stwierdzono, że „dokumentacja źródłowa nie jest wystarczająca do wypłaty środków i nie zostaje uznana za właściwą. Zarząd, w powziętym przekonaniu, utrzymuje także brak jakiegokolwiek zainteresowania ze strony rzekomych pożyczkodawców o zwrot pożyczonych środków finansowych (brak wezwań do zapłaty, nie wszczęto postępowania sądowego)”.
(dowód: akta kontroli, str. 93, 156-157, 172, 193, 307-312, 355, 803-816)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Stowarzyszenia, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzone zostały następujące nieprawidłowości:

1) W polityce rachunkowości Stowarzyszenia, z naruszeniem art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸ (dalej „ustawa o rachunkowości”) nie opisano systemu informatycznego służącego w 2011 i 2012 r. do komputerowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, nie określono wersji tego oprogramowania i daty rozpoczęcia eksploatacji oraz wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych i systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów. Ponadto, w przyjętych od 1 stycznia 2013 r. zmianach polityki rachunkowości Stowarzyszenia, z naruszeniem przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, nie zostały ustalone zasady klasyfikacji zdarzeń na kontach księgi głównej.

(dowód: akta kontroli, str. 27-38, 739-760)

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że nie jest księgowym i na księgowaniu się nie zna oraz, że przejmując funkcję prezesa został poinformowany przez poprzednika, że polityka rachunkowości w Stowarzyszeniu jest prowadzona na podstawie uchwały zarządu nr 25/2013 z 9 stycznia 2013 r., załączając jej treść do wyjaśnień.

(dowód: akta kontroli, str. 737, 739)

Julian Hemraszczuk, Prezes Stowarzyszenia w okresie od 20 listopada 2008 r. do 1 lipca 2011 r., wyjaśnił, że nie jest fachowcem w rachunkowości, że zlecił jej prowadzenie na zewnątrz i był przekonany, iż wszystko jest prowadzone zgodnie z ustawą o rachunkowości. Leszek Łochowicz, Prezes kontrolowanej jednostki w okresie od 1 lipca 2011 do 31 grudnia 2011 r., podał w wyjaśnieniach, że nie miał wiedzy, że polityka rachunkowości nie zawierała wszystkich ustawowych elementów oraz, że był przekonany, iż wszystko w tym zakresie funkcjonuje prawidłowo. Eugeniusz Koczorowski, Prezes jednostki w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 26 marca 2013 r., który wprowadził zmiany polityki rachunkowości od 1 stycznia 2013 r. wyjaśnił, że nie dysponował wiedzą o tym, iż w polityce muszą być ustalone zasady klasyfikacji zdarzeń na kontach księgi głównej.

(dowód: akta kontroli, str. 318, 322, 327)

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 330, ze zm.

2) Stowarzyszenie, nie zawiadamiając (do kontroli NIK) Urzędu Skarbowego w Chodzieży o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w 2012 r. przez jedno z biur rachunkowych, a następnie o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w 2013 r. i nadal przez kolejne biuro rachunkowe, naruszyło przepisy art. 11a ustawy o rachunkowości. Ówczesny Prezes Stowarzyszenia Eugeniusz Koczorowski, który był zobowiązany w ciągu 15 dni od wydania ksiąg do biura rachunkowego zawiadomić urząd skarbowy o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych wyjaśnił, że nie miał wówczas wiedzy o obowiązku powiadomienia urzędu skarbowego, że księgi rachunkowe są przechowywane poza siedzibą Stowarzyszenia. Myślał, że obowiązek ten należy do biura rachunkowego.

(dowód: akta kontroli, str. 320-321, 716)

3) Stowarzyszenie nie sporządzając na koniec roku obrotowego 2011 i 2012 wydruków ksiąg rachunkowych za te lata, lub nie przenosząc ich treści na informatyczny nośnik danych, które należy przechowywać w siedzibie Stowarzyszenia przez okres pięciu lat (odpowiednio do 2016 r. i 2017 r.), naruszyło przepisy art. 13 ust. 6 i art. 74 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Ówczesny Prezes Eugeniusz Koczorowski wyjaśnił, że nie miał wiedzy w tym zakresie i nie dopilnował tej sprawy.

(dowód: akta kontroli, str. 50, 322)

Prezes Stowarzyszenia podał w wyjaśnieniach, że w trakcie kontroli NIK udało się skontaktować z biurem rachunkowym prowadzącym księgi rachunkowe w 2012 r., celem uzyskania brakujących ksiąg z lat 2011-2012. Ponadto wyjaśnił, że księgi te znajdują się w komputerze, ale nie zna hasła dostępu. W dniach 22-23 listopada 2014 r. odbędą się spotkania z biurem rachunkowym w celu wydrukowania brakujących materiałów księgowych.

(dowód: akta kontroli, str. 50, 736-737)

4) W postanowieniach § 5 ust. 2 pkt 6 Umowy przyznania pomocy z PROW Stowarzyszenie zostało zobowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych na jej podstawie. Nie przechowując wyodrębnionej ewidencji księgowej za lata 2011 i 2012 w formie wydruku lub na informatycznym nośniku danych, Stowarzyszenie naruszało postanowienia § 5 ust. 1 pkt 4 przywołanej Umowy, w których zostało zobowiązane do przechowywania całości dokumentacji związanej z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia dokonania płatności ostatecznej. Ówczesny Prezes Eugeniusz Koczorowski wyjaśnił, że nie miał wiedzy w tym zakresie i nie dopilnował tej sprawy.

(dowód: akta kontroli, str. 50, 241-242, 322)

5) Konto 230 rozrachunków z tytułu wynagrodzeń za 2011 r. było prowadzone z naruszeniem zasady rzetelności ksiąg rachunkowych określonej w art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, ponieważ dokonane na nim zapisy księgowe nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego zobowiązań Stowarzyszenia z tytułu wynagrodzeń. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i wypłata tych wynagrodzeń były bowiem ujmowane na koncie 240 Pozostałe rozrachunki, zamiast na koncie 230. Sposób ujęcia rozrachunków z tytułu wynagrodzeń na tych kontach był niezgodny z przyjętymi w polityce rachunkowości Stowarzyszenia zasadami prowadzenia kont 230 i 240.

(dowód: akta kontroli, str. 31, 100-103, 107-110, 114-119, 121-124, 636-682, 762-763)

Julian Hermaszczuk ówczesny Prezes podał w wyjaśnieniach, że nie jest w stanie odpowiedzieć dlaczego w taki sposób były księgowane rozrachunki z tytułu wynagrodzeń. Leszek Łochowicz ówczesny Prezes wyjaśnił, że nie wiedział, że w ten sposób były księgowane rozrachunki z tytułu wynagrodzeń.

(dowód: akta kontroli, str. 318, 326)

6) W trakcie kontroli stwierdzono niżej omówione nieprawidłowości dotyczące wypłaty w 2011 r. dwóm zleceniobiorcom i pracownikowi biura LGD środków w wysokości ogółem 18.096,93 zł:

- przed wypłaceniem trzech zaliczek na poczet wynagrodzeń w wysokości 16.424,13 zł nie uzyskano pisemnej zgody zaliczkobiorców na potrącenie z ich przyszłych wynagrodzeń wypłaconych środków, co było działaniem niegospodarnym, gdyż w razie ew. roszczeń w stosunku do pracowników, bez ich pisemnych oświadczeń, pracodawca nie ma możliwości potrącenia z przyszłych wynagrodzeń, tego rodzaju należności (art. 87 § 1 i 7 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁹),
- tylko jedna z trzech zaliczek wypłaconych na poczet wynagrodzeń w wysokości 6.782,40 zł została rozliczona w koszty wynagrodzeń – ale dopiero po upływie ponad dwóch miesięcy od jej wypłaty. Środki dwóch pozostałych zaliczek w łącznej wysokości 9.641,73 zł pomimo, że miały charakter zaliczek na poczet wynagrodzeń, w całości zwrócono po upływie od jednego do trzech miesięcy,
- zaliczkę w wysokości 1.672,8 zł wypłacono zleceniobiorcy tytułem „zwrotu środków”, podczas gdy po upływie siedmiu miesięcy, zleceniobiorca oddał ją. Ponadto fakt udzielenia tej zaliczki nie został poprzedzony wnioskiem zaliczkobiorcy o jej udzielenie.

Ponadto, rozrachunki z tytułu tych wypłat, z naruszeniem zasady rzetelności ksiąg rachunkowych określonej w art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, były księgowane na koncie 240 Pozostałe rozrachunki, zamiast na koncie 230 Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń lub 234 Inne rozrachunki z pracownikami. Taki sposób ujęcia tych wypłat w księgach przedstawiał niejasny i nierzetelny obraz rozrachunków Stowarzyszenia zarówno z kontrahentami, jak i z pracownikami z tytułu wypłaconych zaliczek.

(dowód: akta kontroli, str. 762-763, 767-781)

Ówczesny Prezes Stowarzyszenia Leszek Łochowicz wyjaśnił, że nie uzyskując zgody na potrącenie z przyszłych wynagrodzeń wypłaconych środków w wysokości 16.424,13 zł wykazał się dużą niefrasobliwością oraz, że wierzył w zwrot tych środków w przypadku wystąpienia jakiś nieprzewidzianych okoliczności. Podał, że był przekonany, iż osoba wykonująca czynności dyrektora biura i księgowa mają status pracownika, a nie zleceniobiorcy i, że nie sprawdzał, czy osoby te są zatrudnione na podstawie umowy o pracę czy umowy zlecenia. Wyjaśnił, iż nie wiedział, że zaliczki na poczet wynagrodzeń powinny być ujęte na koncie 230 Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń oraz, że od wypłat tych zaliczek należało pobrać składki na ubezpieczenie społeczne i na zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

(dowód: akta kontroli, str. 325-326)

Julian Hermaszczuk ówczesny Prezes wyjaśnił, że nie pamięta dlaczego zleceniobiorcy wykonującemu czynności dyrektora biura zostały w marcu 2011 r. wypłacone środki w wysokości 1.672,8 zł tytułem „zwrot wydatkowanych środków” oraz, dlaczego w listopadzie 2011 r. zostały te środki zwrócone.

(dowód: akta kontroli, str. 316-317)

7) Z naruszeniem przepisów art. 12 ust. 1, art. 31 i art. 38 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 85 i 87 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, od środków wypłaconych zleceniobiorcy wykonującemu czynności dyrektora biura LGD w dniu 27 września 2011 r., na poczet wynagrodzeń za miesiące X, XI i XII 2011 r. (w wysokości 6.782,40 zł) nie została pobrana i opłacona składka na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych, odpowiednio do dnia 15 i 20 października 2011 r. Składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 723,6

⁹ Dz. U. z 2014 poz.1502

zł i zaliczkę na podatek w wysokości 534 zł opłacono dopiero 14 grudnia 2011 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym odpowiednio 60 i 55 dni.

(dowód: akta kontroli, str. 654-658, 776, 797)

Ówczesny Prezes Leszek Łochowicz wyjaśnił, że nie miał pojęcia, iż taka sytuacja miała miejsce oraz, że liczył, że dyrektor i księgowa wykonują swoje czynności w sposób zgodny z przepisami prawa.

(dowód: akta kontroli, str. 325)

8) Zwrot niewykorzystanych zaliczek pobranych w 2009 r. w wysokości 5.050 zł i w 2010 r. w wysokości ogółem 6.432 zł przez zleceniobiorcę wykonującego czynności dyrektora biura LGD nastąpił dopiero w listopadzie i grudniu 2011 r. Działaniem niegospodarnym było dopuszczenie do tego, że zleceniobiorca nie rozliczył się z pobranej zaliczki w okresie obowiązywania umowy zlecenia, na poczet której pobrał zaliczkę (lub niezwłocznie po jego upływie).

(dowód: akta kontroli, str. 768, 782, 719-721, 784-796)

Leszek Łochowicz ówczesny Prezes wyjaśnił, że posiada jakąś wiedzę o tym, że zaliczki te wpłynęły, ale nie wie w jakich wysokościach oraz, że trudno jest mu podać przyczynę zwrotu tych zaliczek. Julian Hermaszczuk ówczesny Prezes wyjaśnił, że nie miał wiedzy, że zaliczki te nie zostały rozliczone i dopiero kontrola przeprowadzona w 2011 r. stwierdziła, że nie zostały one rozliczone. Zwrot tych zaliczek wyjaśnił tym, że podejrzewa, iż zleceniobiorca zagubił faktury za zakupy i dlatego oddał te środki.

(dowód: akta kontroli, str. 317)

9) Przeksięgowanie, na podstawie decyzji zarządu, niespłaconych trzech pożyczek na łączną kwotę 54.500 zł na pozostałe przychody operacyjne Stowarzyszenia było działaniem pozbawionym podstaw prawnych. Stowarzyszenie nie dysponowało bowiem żadnym dokumentem potwierdzającym wygaśnięcie zobowiązań.

(dowód: akta kontroli, str. 355, 806-807)

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że pożyczki te miały zostać zaksięgowane jako sumy do wyjaśnienia w przyszłości. Fachowo powinna to zapisać księgowa. Wyjaśnił, że Stowarzyszenie wystąpi o opracowanie opinii prawnej, która będzie podstawą do rozwiązania i zakończenia tej sprawy w drodze ugody z zainteresowanymi lub na drodze sądowej.

(dowód: akta kontroli, str. 357-358)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Stowarzyszenia w opisanym wyżej zakresie.

3. Realizacja zadań statutowych Stowarzyszenia

Opis stanu faktycznego

Działania Stowarzyszenia funkcjonującego jako LGD były prowadzone na terenie Polski, ze szczególnym uwzględnieniem gmin zrzeszonych w LGD. Polegały one na tworzeniu optymalnych warunków dla rozwoju obszarów wiejskich, promowaniu atrakcyjności gmin zrzeszonych w LGD dla inwestycji gospodarczych, reprezentowaniu społeczności zrzeszonej w LGD w kontaktach zewnętrznych, budowaniu w społeczności pozytywnego wizerunku środowiska biznesowego z terenu LGD i Polski, zrównoważonego i wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich oraz realizacji LSR opracowanej przez LGD.

(dowód: akta kontroli, str. 213)

Na podstawie Umowy o realizacji LSR, Stowarzyszeniu zostały przyznane środki na realizację LSR z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w latach 2007-2013 w ramach trzech działań. Jednym z tych działań było: „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania”, na realizację którego Stowarzyszeniu została przyznana pomoc finansowa

na podstawie Umowy przyznania pomocy z PROW w wysokości nieprzekraczającej 855.282,43 zł. Umowa realizowana jest w ośmiu etapach w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2015 r.¹⁰ Stowarzyszenie rozliczyło siedem etapów. Ze środków PROW Stowarzyszenie uzyskało pomoc w wysokości 575.114,6 zł. Według rozliczenia środków pomocy z PROW na dzień 2 grudnia 2014 r., poziom 15% kosztów bieżących był przekroczony o 0,02% (tj. o 1.226,96 zł).

(dowód: akta kontroli, str. 226-267, 471-472, 798)

We wnioskach o płatność za I i II etap Stowarzyszenie rozliczyło wydatki na łączną kwotę 129.072,86 zł, z czego wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem LGD stanowiły 76%. Pozostałe 24% wydatków dotyczyło działań informacyjnych i promocyjnych oraz szkolenia lokalnych liderów. Wydatki na łączną kwotę 170.385,07 zł rozliczone przez Stowarzyszenie we wniosku o płatność za V i VI etap, w 82% były wydatkami bieżącymi związanymi z funkcjonowaniem LGD, a w 18% wydatkami na działania informacyjne, promocyjne, badania ewaluacyjne, szkolenia dla pracowników biura LGD i lokalnych liderów. Dowody potwierdzające koszty i wydatki rozliczone w kontrolowanych wnioskach o płatność zostały opatrzone wzmianką o tym, że przedłożono je do refundacji z PROW 2007-2013 oraz opisane następującymi informacjami: numer umowy przyznania pomocy, numer pozycji w szczegółowym opisie zadań zrealizowanych w ramach etapu, kwota wydatków kwalifikowalnych w ramach danego dokumentu, numer odrębnego konta, na którym zostały zaksięgowane wydatki w ramach danej operacji, potwierdzenie poprawności rachunkowej, formalnej i merytorycznej poprzez złożenie podpisu przez osoby sprawdzające wraz z datami ich złożenia.

(dowód: akta kontroli, str. 268-306, 381-470)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Stowarzyszenia w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzone zostały następujące nieprawidłowości:

1) Stowarzyszenie rozliczyło wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracownika biura LGD (we wniosku o płatność za I i II etap) i dyrektora biura LGD (we wniosku o płatność za III etap) w kwotach przekraczających limit wydatków uznanych za kwalifikowane ustalony w § 3a ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy na funkcjonowanie LGD. Wynagrodzenie miesięczne wraz ze składkami ZUS sfinansowanymi przez płatnika składek pracownika biura LGD, w przeliczeniu na pełen etat, przekraczało limit ustalony w przywołanym przepisie o 500,80 zł, a dyrektora biura LGD o 1.697,01 zł. Kwota wypłaconych tym pracownikom wynagrodzeń ponad ustalony limit, które zgodnie z cytowanym przepisem nie są wydatkami kwalifikowanymi, wynosiła ogółem 12.797,64 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 268, 282, 479, 482-492, 498-526)

Prezes Stowarzyszenia w okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Leszek Łochowicz sprawę rozliczenia wynagrodzeń pracownika LGD wyjaśnił brakiem wiedzy o przepisach § 3a ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy na funkcjonowanie LGD. Eugeniusz Koczorowski Prezes kontrolowanej jednostki w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 26 marca 2013 r. wyjaśnił, że sprawę wysokości wynagrodzenia pracownika biura LGD zastał i wtedy nie zastanawiał się nad tym. W sprawie rozliczenia wynagrodzenia dyrektora biura LGD wyjaśnił, że zawierając umowę nie przeliczono wysokości wynagrodzenia w niej ustalonej.

(dowód: akta kontroli, str. 321, 327)

¹⁰ Kontrolą NIK objęta została realizacja czterech etapów: I i II zrealizowanych w 2011 r. dofinansowanych z PROW w wysokości 129.072,86 zł i V i VI zrealizowanych w 2013 r. dofinansowanych z PROW w wysokości 159.912,86 zł.

2) We wnioskach o płatność za I i II etap Stowarzyszenie rozliczyło wynagrodzenie pracownika biura LGD wraz z pochodnymi w wysokości 48.326,65 zł, który był zatrudniony na stanowisku pełniącego obowiązki pracownika biura. Pracownik ten został zatrudniony bez stosowania procedury naboru pracowników, ustalonej w pkt 1.5.6. LSR. Postępowanie takie naruszało postanowienia § 5 pkt 12 Umowy o realizacji LSR, zobowiązujące Stowarzyszenie do zatrudniania pracowników o wymaganiach zgodnych z procedurą naboru ustaloną w LSR.

(dowód: akta kontroli, str. 231, 268, 282, 491-506, 527-528)

Ówczcześni Prezesi Leszek Łochowicz i Eugeniusz Koczorowski wyjaśnili, że nie mieli wiedzy, że pracownik biurowy został zatrudniony bez stosowania procedury naboru określonej w LSR.

(dowód: akta kontroli, str. 321, 327)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Stowarzyszenia w przedstawionym wyżej zakresie.

IV. Uwagi i wnioski.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnosi o podjęcie działań mających na celu:

- 1) wypłacanie wynagrodzeń pracownikom biura w terminach i wysokości ustalonej w zawartych z nimi umowach,
- 2) terminowe opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, zarówno od wypłaconych wynagrodzeń, jak i od zaliczek wypłaconych na ich poczet,
- 3) terminowe zgłaszanie do ubezpieczenia społecznego osób zatrudnianych w biurze,
- 4) zawieranie umów z pracownikami oraz umów z kontrahentami, zgodnie z zasadami reprezentacji określonymi w Statucie oraz w wewnętrznych regulacjach Stowarzyszenia,
- 5) zatrudnianie pracowników biura wybranych w wyniku przeprowadzonej procedury naboru ustalonej w LSR,
- 6) zaktualizowanie zapisów umów zawartych z pracownikami na wykorzystanie samochodów prywatnych dla celów służbowych,
- 7) uzupełnienie polityki rachunkowości Stowarzyszenia o opis zdarzeń księgowanych na kontach księgi głównej i bieżące aktualizowanie jej zapisów,
- 8) wydrukowanie lub przeniesienie treści ksiąg rachunkowych za 2011 r. i 2012 r., w tym wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków z PROW, na informatyczny nośnik danych oraz zapewnienie przechowywania tych ksiąg przez wymagany okres,
- 9) udzielanie zaliczek dozwolonych przepisami ustawy Kodeks pracy - w przypadku pracowników lub ustawy Kodeks cywilny - w przypadku zleceniobiorców,
- 10) niezwłoczne rozliczanie zaliczek udzielonych zleceniobiorcom,
- 11) prawidłowe wykazywanie w księgach rachunkowych rozrachunków z tytułu wynagrodzeń z pracownikami i rozrachunków z tytułu udzielonych pracownikom zaliczek,

¹¹ Dz. U. z 2012 r., poz.82 z późn. zm.

12) doprowadzenie do zgodnego z przepisami ustawy Kodeks cywilny i ustawy o rachunkowości uregulowania kwestii zobowiązań Stowarzyszenia z tytułu niespłaconych pożyczek od osób fizycznych,

13) rozliczanie kosztów wynagrodzeń pracowników LGD do wysokości ustalonego limitu tych kosztów uznanych za kwalifikowane w przepisach rozporządzenia w sprawie warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy na funkcjonowanie LGD.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

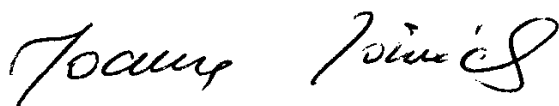
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 21 stycznia 2015 r.

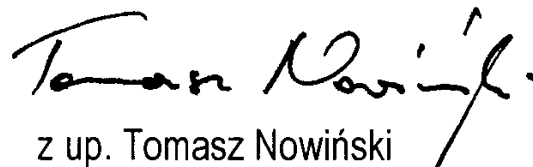
Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Joanna Jóźwiak
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

z up. Tomasz Nowiński
Wicedyrektor